

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 50.046/1/V
VAN 24 AUGUSTUS 2011

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste vakantiekamer, op 19 juli 2011 door de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 2 september 2011, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen en van het Energiebesluit van 19 november 2010’, heeft het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling Wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*

* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het ontwerp strekt in de eerste plaats tot het afschaffen van een aantal isolatiepremies ten laste van de Vlaamse overheid. Daartoe voorziet het in de opheffing van de desbetreffende bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992 'houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen' (artikelen 1 tot 4 van het ontwerp).

In de plaats daarvan wordt aan de distributienetbeheerders en de beheerders van een plaatselijk vervoersnet van elektriciteit een nieuwe openbaredienstverplichting opgelegd, die erin bestaat dat zij aan hun afnemers een premie verlenen voor bepaalde energiebesparende werkzaamheden in bestaande woningen of andere gebouwen en voor bepaalde energiebesparende investeringen in nieuwe woningen of andere gebouwen. Daarnaast worden ook een aantal andere openbaredienstverplichtingen die verband houden met het rationeel energiegebruik gewijzigd of ingevoerd. Al die openbaredienstverplichtingen nemen voortaan de vorm aan van actieverplichtingen. Voor sommige van die verplichtingen voorziet het ontwerp in de toekenning van een vergoeding door het Vlaamse Gewest. De bestaande resultaatsverplichtingen worden opgeheven. Aan de leveranciers van elektriciteit en aardgas wordt daarenboven de verplichting opgelegd om aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder informatie in verband met de beschermde afnemers te bezorgen. Eén en ander maakt het voorwerp uit van wijzigingen van titel VI van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 'houdende algemene bepalingen over het energiebeleid' (hierna: Energiebesluit) (artikelen 7 tot 15 van het ontwerp).

Het ontwerp voorziet voorts in de aanpassing of de opheffing van een reeks bepalingen die ten grondslag liggen aan subsidies ten laste van de Vlaamse overheid, teneinde de

financiële last voor de Vlaamse overheid beheersbaar te houden en de rechtsgrond voor de uitvoeringsbesluiten te versterken (artikelen 16 tot 19).¹

Ten slotte wordt in een uitgebreide overgangsregeling voorzien voor premies en rapporteringverplichtingen die betrekking hebben op het jaar 2011 (artikelen 20 tot 23).

Het te nemen besluit treedt in werking op 1 januari 2012, met uitzondering van de artikelen 17, 18 en 19, die reeds op de dag van de bekendmaking van het te nemen besluit in werking treden (artikel 24).

RECHTSGROND

3. De eerste vier artikelen van het ontwerp voorzien in de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992. De rechtsgrond voor dat besluit was vroeger artikel 96 van de Huisvestingscode, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 10 december 1970 en bekrachtigd bij de wet van 2 juli 1971. Thans kan voor dat besluit rechtsgrond worden gevonden, wat de verbeteringspremies betreft, in de artikelen 81, § 1, en 83 van het decreet van 15 juli 1997 ‘houdende de Vlaamse Wooncode’.² Ook de opheffing van de desbetreffende bepalingen vindt rechtsgrond in die decreetsbepalingen.

In de aanhef moet dus eveneens naar de genoemde bepalingen van de Vlaamse Wooncode worden verwezen. De gemachtigde is het hiermee eens.

4. In de aanhef worden als rechtsgrond voor het ontworpen besluit de artikelen 4.1.20, 7.5.1 en 8.2.1 van het decreet van 8 mei 2009 ‘houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid’ (hierna: Energiedecreet) vermeld. Die bepalingen bieden inderdaad rechtsgrond aan onderdelen van het ontworpen besluit (zie de opmerkingen 4.1 tot 4.3), maar volstaan niet voor het hele ontwerp (zie de opmerkingen 4.4 tot 4.7).

4.1. Bij het in de aanhef vermelde artikel 4.1.20 van het Energiedecreet, meer bepaald bij het eerste lid van die bepaling, wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om openbardienstverplichtingen op te leggen aan de netbeheerders “met betrekking tot hun dienstverlening aan afnemers en aanvragers van een aansluiting op hun net”. In het tweede lid wordt een niet-exhaustieve lijst van mogelijke openbardienstverplichtingen gegeven.

¹ Afdeling 3 van het ontwerp (“Wijzigingen in titel VII van het Energiebesluit van 19 november 2010”), dat eigenlijk afdeling 4 moet zijn.

² Zie de aanhef van het wijzigende besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2007 ‘tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij de renovatie van een woning’.

In zoverre het ontwerp voorziet in het opleggen van openbardienstverplichtingen aan de netbeheerders, wordt de rechtsgrond geboden door artikel 4.1.20, eerste lid, van het Energiedecreet. In zoverre bij het ontworpen artikel 6.4.1/10 van het Energiebesluit verplichtingen inzake informatieverlening worden opgelegd, wordt een specifieke rechtsgrond geboden door artikel 4.1.20, tweede lid, 6°, van het Energiedecreet.

4.2. Bij het in de aanhef vermelde artikel 7.5.1 van het Energiedecreet wordt de Vlaamse Regering specifiek gemachtigd om onder meer aan de netbeheerders openbardienstverplichtingen op te leggen “inzake programma’s ter bevordering van het rationeel energiegebruik”. De premies en andere actieverplichtingen die het voorwerp van het ontwerp uitmaken, kunnen worden geacht onder die uitdrukkelijke machtiging te vallen.

Dit geldt ook voor de daarmee verband houdende overgangsmaatregelen vervat in de slotbepalingen (artikelen 20 tot 23 van het ontwerp).

4.3. Artikel 8.2.1 van het Energiedecreet wordt ingeroepen, zo blijkt uit de opmerkingen van de gemachtigde, als rechtsgrond voor het ontworpen artikel 6.4.1/12, § 2, van het Energiebesluit. Die laatste bepaling voorziet in de toekenning van een vergoeding aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder voor de uitvoering van sommige van de opgelegde actieverplichtingen.

Bij artikel 8.2.1 van het Energiedecreet wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om een steunprogramma op te stellen “met tegemoetkomingen ten voordele van natuurlijke personen die niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming als onderneming, voor: 1° de toepassing van energiezuinige producten, technieken en systemen; 2° een rationeel energiebeheer; 3° de toepassing van hernieuwbare energietechnologieën”. Die bepaling heeft betrekking op tegemoetkomingen aan natuurlijke personen, en kan dus niet gelden als rechtsgrond voor een regeling die voorziet in een bepaalde vergoeding voor de netbeheerders. Artikel 8.2.1 van het Energiedecreet biedt dus geen rechtsgrond voor het ontworpen artikel 6.4.1/12, § 2, van het Energiebesluit.

Artikel 8.2.1 van het Energiedecreet kan echter wél als rechtsgrond dienen voor artikel 16 van het ontwerp, waarmee de bestaande “steunprogramma’s voor natuurlijke personen” worden afgeschaft (opheffing van de artikelen 7.1.1 tot 7.1.12 van het Energiebesluit).

4.4. In zoverre het ontwerp voorziet in bepaalde informatieverplichtingen voor de leveranciers van elektriciteit en aardgas (ontworpen artikelen 6.4.24/1 en 6.4.25/1 van het Energiebesluit - artikelen 13 en 14 van het ontwerp), wordt de rechtsgrond geboden door

artikel 4.3.2 van het Energiedecreet. Bij die laatste bepaling wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om openbardienstverplichtingen op te leggen aan leveranciers.³

In de aanhef moet dus ook naar dat artikel 4.3.2 worden verwezen.

4.5. Artikel 15 van het ontwerp voorziet in de opheffing van artikel 6.4.26 van het Energiebesluit. Bij die laatste bepaling wordt een evaluatieverplichting opgelegd aan het Vlaams Energieagentschap. De rechtsgrond voor het toekennen van die opdracht aan een openbare instelling moet worden gezocht in artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. Naar die bepaling wordt trouwens ook verwezen in de aanhef van het (opgeheven) besluit van de Vlaamse Regering van 16 april 2004 ‘tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap, het Vlaams Energieagentschap’, en in de aanhef van het Energiebesluit. Ook de opheffing van de bedoelde verplichting moet worden geacht rechtsgrond te vinden in de genoemde bepaling van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. In de aanhef moet dan ook eveneens naar die wetsbepaling worden verwezen.

4.6. De wijzigingen van de artikelen 7.2.7 en 7.2.13 van het Energiebesluit (artikelen 17 en 18 van het ontwerp) hebben betrekking op de toekenning van subsidies aan sociale verhuurkantoren voor de uitvoering van energiebesparende investeringen in residentiële gebouwen. De genoemde bepalingen van het Energiebesluit hernemen de inhoud van een aantal bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 ‘tot toekenning van subsidies aan sociale verhuurkantoren voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen in woongebouwen’. Voor dat laatste besluit werd de rechtsgrond gezocht in artikel 20, § 3, van het decreet van 17 juli 2000 ‘houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt’ (Elektriciteitsdecreet), waarvan de inhoud is overgenomen in artikel 3.2.1, § 3, van het Energiedecreet, en in de artikelen 9 en 12 van het decreet van 2 april 2004 ‘tot vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in het Vlaamse Gewest door het bevorderen van het rationeel energiegebruik, het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en de toepassing van flexibiliteitsmechanismen uit het Protocol van Kyoto’, waarvan de inhoud is overgenomen in de artikelen 8.4.1 en 8.7.1 van het Energiedecreet.

Ook de artikelen 3.2.1, § 3, 8.4.1 en 8.7.1 van het Energiedecreet dienen in de aanhef als rechtsgrond te worden vermeld.

4.7. Het ontworpen artikel 7.3.1, § 4, van het Energiebesluit (artikel 19 van het ontwerp) heeft betrekking op tegemoetkomingen voor bepaalde nieuwe investeringen inzake

³ Artikel 4.3.2 van het Energiedecreet wordt gewijzigd, met ingang van 26 augustus 2011, bij artikel 28 van het decreet van 8 juli 2011 ‘houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn 2009/72/EG en de Richtlijn 2009/73/EG’. Voortaan geldt de mogelijkheid om openbardienstverplichtingen op te leggen enkel ten aanzien van leveranciers die elektriciteit of aardgas leveren aan afnemers in het Vlaamse Gewest.

rationeel energiegebruik. Zoals de gemachtigde terecht opmerkt, wordt de rechtsgrond voor die bepaling geboden door artikel 8.5.1 van het Energiedecreet, waarbij de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om een steunprogramma op te stellen om marktintroductieprogramma's te ondersteunen.

Ook artikel 8.5.1 van het Energiedecreet moet dus in de aanhef worden vermeld.

VORMVEREISTEN

5. De Vlaamse Woonraad heeft uit eigen beweging advies uitgebracht. Dat advies wordt niet vermeld in de aanhef. Indien het zou gaan om een facultatief advies, zou een vermelding ook niet verplicht zijn.

Het feit dat de rechtsgrond voor de afschaffing van bepaalde verbeteringspremies voor woningen wordt geboden door de artikelen 81, § 1, en artikel 83 van de Vlaamse Wooncode (zie opmerking 3) brengt echter mee dat de Vlaamse Woonraad verplicht moest worden geraadpleegd indien de Vlaamse Regering het voorliggende ontwerp zou aanmerken als een basisuitvoeringsbesluit van het woonbeleid, in de zin van artikel 21, § 2, tweede lid, 2°, van de Vlaamse Wooncode. De Vlaamse Regering dient zich alsnog over de eventuele kwalificatie als basisbesluit uit te spreken. Indien zij die kwalificatie aanneemt, moet naar het advies van de Vlaamse Woonraad worden verwezen; indien zij die kwalificatie niet aanneemt, mag naar dat advies worden verwezen.⁴

ALGEMENE OPMERKINGEN

A. Het opleggen van een nieuwe openbardienstverplichting aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders

6. Het ontwerp strekt er voornamelijk toe om aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders een nieuwe openbardienstverplichting op te leggen, namelijk de verplichting om onder bepaalde voorwaarden premies toe te kennen aan hun afnemers, ter stimulering van het rationeel energiegebruik.

⁴ In de tweede hypothese staat het aan de stellers van het ontwerp om te oordelen of het vanuit een oogpunt van de transparantie van de regelgeving hoe dan ook niet wenselijk is om te verwijzen naar het advies van de Vlaamse Woonraad.

Het opleggen van een dergelijke verplichting behoort volgens artikel 3, lid 2, van richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 ‘betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG’, tot de bevoegdheid van de lidstaten van de Europese Unie. Voorwaarde is wel, zoals ook uit die bepaling blijkt, dat de lidstaten daarbij artikel 86 van het EG-Verdrag, thans artikel 106 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), in acht nemen. Die laatste bepaling heeft betrekking op openbare bedrijven en ondernemingen waaraan de lidstaten bijzondere of uitsluitende rechten verlenen: de lidstaten mogen ten aanzien van die bedrijven en ondernemingen geen enkele maatregel nemen welke in strijd is met de regels van de verdragen, met name die bedoeld in de artikelen 18 en 101 tot 109 VWEU.

De vergoedingen bedoeld in het ontworpen artikel 6.4.1/12, §§ 2 tot 4, van het Energiebesluit moeten in het licht van de bedoelde regels bekeken worden.

In dit verband moet worden herinnerd aan de rechtspraak van het Hof van Justitie inzake de vergoeding van overheidswege voor de prestaties die ondernemingen hebben verricht om openbare dienstverplichtingen uit te voeren. Als deze ondernemingen in werkelijkheid geen financieel voordeel ontvangen en die maatregel dus niet tot gevolg heeft dat zij in een gunstiger mededingingspositie worden geplaatst dan hun concurrenten, valt een dergelijke maatregel niet onder het verbod van staatssteun bedoeld in artikel 107, lid 1, VWEU.⁵ Opdat een dergelijke vergoeding in een concreet geval niet als staatssteun zou kunnen worden aangemerkt, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- in de eerste plaats moet de onderneming die deze vergoeding ontvangt, daadwerkelijk belast zijn met de uitvoering van openbare dienstverplichtingen en moeten deze verplichtingen duidelijk omschreven zijn;
- in de tweede plaats moeten de parameters op basis waarvan de vergoeding wordt berekend, vooraf op objectieve en doorzichtige wijze worden vastgesteld, om te vermijden dat de vergoeding een economisch voordeel bevat waardoor de ontvangende onderneming ten opzichte van concurrerende ondernemingen wordt begunstigd;
- in de derde plaats mag de vergoeding niet hoger zijn dan nodig is om de kosten van de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen, rekening houdend met de opbrengsten alsmede met een redelijke winst uit de uitvoering van deze verplichtingen, geheel of gedeeltelijk te dekken;

⁵ HvJ 24 juli 2003, C-280/00, Altmark Trans GmbH en Regierungspräsidium Magdeburg, Jurispr., I-7747, § 87; HvJ 27 november 2003, C-34/01-C-38/01, Enirisorse, Jurispr., I-14243, § 31; HvJ 30 maart 2006, C-451/03, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, Jurispr., I-2941, § 60; HvJ 17 juli 2008, C-206/06, Essent Netwerk Noord, Jurispr., I-5497, § 80.

- in de vierde plaats moet de vergoeding zijn vastgesteld op basis van de kosten die een gemiddelde, goed beheerde onderneming die zodanig met de noodzakelijke middelen is uitgerust dat zij aan de vereisten van de openbare dienst kan voldoen, zou hebben gemaakt om deze verplichtingen uit te voeren, rekening houdend met de opbrengsten en een redelijke winst uit de uitvoering van deze verplichtingen.⁶

Samen moeten die voorwaarden garanderen dat er geen overcompensatie gebeurt van de begunstigde onderneming. Het staat aan de Vlaamse Regering om op dit vlak een volledige analyse te maken. De Raad van State beschikt niet over alle noodzakelijke gegevens om zich over de aard en de omvang van de vergoeding te kunnen uitspreken. Toch lijkt het risico op overcompensatie van de distributienetbeheerders veeleer beperkt. Alleszins blijkt dat de stellers van het ontwerp er in paragraaf 1 van het ontworpen artikel 6.4.1/12 van uitgaan dat de kosten voor de opgelegde actieverplichtingen hoger zullen zijn dan de compensatie waarin de paragrafen 2 tot 4 van dat ontworpen artikel voorzien. Bovendien lijken die laatste bepalingen zo geschreven dat ze niet tot overcompensatie kunnen leiden.

7. De regeling waarbij nieuwe openbardienstverplichtingen worden opgelegd aan elektriciteitsbedrijven dient ook te worden getoetst aan de algemene regels inzake de mededinging.

In dit verband valt het op dat de maatregelen ter stimulering van een rationeel energiegebruik voornamelijk betrekking lijken te hebben op het bevorderen van werken en investeringen voor een betere isolatie van woningen en andere gebouwen, dit wil zeggen op werken en investeringen die het gebruik van energie voor de verwarming van woningen en andere gebouwen moeten beperken⁷, terwijl de verplichting tot het uitkeren van premies uitsluitend aan elektriciteitsbedrijven wordt opgelegd. De verwarming van woningen en andere gebouwen gebeurt nochtans ook (en misschien zelfs vooral) met andere energiebronnen dan elektriciteit, namelijk stookolie en aardgas. De elektriciteitssector wordt aldus in zekere zin verplicht om een rationeel gebruik, niet enkel van elektriciteit, maar ook van stookolie en aardgas aan te moedigen. Nu de elektriciteitsbedrijven de kosten die uit de opgelegde verplichtingen voortvloeien zullen kunnen doorrekenen aan het geheel van hun afnemers, zullen de kosten voor de in het ontwerp bedoelde energiebesparingen allicht doorgerekend worden aan de gebruikers

⁶ Aangehaalde arresten Altmark Trans GmbH en Regierungspräsidium Magdeburg, §§ 88, 89, 90, 92 en 93; Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, §§ 61, 62, 64, 66 en 67; Essent Netwerk Noord, §§ 81-85.

⁷ Sommige van de premies, zoals die voor zuinige koelkasten bedoeld in het ontworpen artikel 6.4.1/4, §2, van het Energiebesluit, hebben wel betrekking op een reductie van de elektriciteitskosten, maar dat lijkt slechts een minderheid te zijn.

van elektriciteit, en niet aan de gebruikers van stookolie (waar openbare dienstverplichtingen niet aan de orde zijn) of aardgas (waarvoor openbare dienstverplichtingen wel denkbaar zijn).

Aldus worden de onderscheiden energiebronnen verschillend behandeld. Terwijl de maatregelen strekken tot het bevorderen van een rationeel gebruik van energie ongeacht de gebruikte energiebron, zullen de kosten voor de gerealiseerde besparingen inzake energiegebruik enkel gedragen worden door de elektriciteitssector, niet door de stookolie- en de aardgassector.

De drie bedoelde energiebronnen (elektriciteit, stookolie en aardgas) zijn minstens gedeeltelijk substitueerbaar. Het is de Raad van State niet duidelijk in hoeverre de mededinging tussen de drie energiesectoren door de ontworpen regeling in het gedrang kan komen, en of eventuele verstoringen van de mededinging de toets aan de nationale en Europese regels inzake mededinging kunnen doorstaan. De Raad beperkt zich er dan ook toe om de aandacht van de stellers van het ontwerp op dit gegeven te vestigen en om hen uit te nodigen het ontwerp vanuit dit oogpunt aan een kritisch onderzoek te onderwerpen.

B. Delegaties van bevoegdheid aan de minister en aan het Vlaams Energieagentschap

8. Het ontwerp voorziet in tal van delegaties van verordenende bevoegdheid aan de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid (hierna: de minister).

Vaak hebben die delegaties betrekking op aanvullende, technische kwesties, en bestaat er geen bezwaar tegen het toekennen ervan aan de minister.

De Raad van State moet evenwel een voorbehoud maken bij de ontworpen artikelen 6.4.1/1, zevende lid, en 6.4.1/5, § 1, zesde lid, van het Energiebesluit. Bij die bepalingen wordt aan de minister de bevoegdheid verleend om het bedrag van bepaalde premies vast te stellen, weliswaar binnen de in het ontwerp bepaalde maxima en met inachtneming van de in het ontwerp bepaalde criteria. De vraag rijst of aldus geen beleidsbeslissingen aan de minister worden opgedragen, die de Vlaamse Regering zelf zou moeten nemen.

9. Ook aan het Vlaams Energieagentschap worden bepaalde bevoegdheden opgedragen.

Het verlenen van verordenende bevoegdheid aan een openbare instelling is in beginsel niet in overeenstemming met de algemene publiekrechtelijke beginselen omdat erdoor geraakt wordt aan het beginsel van de eenheid van de verordenende macht en een rechtstreekse parlementaire controle ontbreekt. Bovendien ontbreken de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de bekendmaking en de preventieve controle van de

Raad van State, afdeling Wetgeving. Dergelijke delegaties kunnen dan ook enkel worden gebillijkt om praktische redenen en in de mate dat zij een zeer beperkte of een hoofdzakelijk technische draagwijdte hebben, en er mag worden van uitgegaan dat de instellingen die de betrokken reglementering dienen toe te passen of er toezicht op uitoefenen, ook het best geplaatst zijn om deze met kennis van zaken uit te werken.

Gelet op die laatste voorwaarden, moet de Raad van State een voorbehoud maken bij het ontworpen artikel 6.4.1/4, § 2, tweede lid, van het Energiebesluit, waarbij aan het agentschap wordt opgedragen om het minimale kwaliteitslabel voor koelkasten en wasmachines te bepalen⁸, en bij het ontworpen artikel 6.4.1/5, § 2, derde lid, van het Energiebesluit, waarbij het agentschap wordt gemachtigd om nadere regels vast te stellen “over de manier waarop de IRR⁹ na belastingen, de terugverdientermijn en de primaire energiebesparing in de energiestudie of energieaudit moeten worden berekend”. De stellers van het ontwerp dienen zich ervan te vergewissen of, gelet op de specifieke context van de kwaliteitslabels en de energieaudits, aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

10. Gelet op hetgeen is opgemerkt in verband met de rechtsgrond voor het ontworpen besluit (opmerkingen 3 en 4), moet het eerste lid van de aanhef worden vervangen door de volgende leden:

“Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 87, § 1, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993;

Gelet op het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, artikel 81, § 1, gewijzigd bij het decreet van 8 december 2000, en artikel 83;

Gelet op het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, artikel 3.2.1, § 3, vervangen bij het decreet van 9 juli 2010, artikel 4.1.20, artikel 4.3.2, gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2011¹⁰, en artikelen 7.5.1, 8.2.1, 8.4.1, 8.5.1 en 8.7.1;”.

⁸ Weliswaar “rekening houdend met de Europese energielabels”. Zie hierover *infra*, opmerking 12.

⁹ De afkorting IRR wordt niet gedefinieerd. Allicht gaat het om de “*internal rate of return*” of interne opbrengstvoet.

¹⁰ Wat betreft deze wijziging, zie *supra*, opmerking 4.4.

11. Gelet op de verwijzing in het ontworpen artikel 6.4.1/4, § 2, tweede lid, van het Energiebesluit naar de “Europese energielabels die aan koelkasten en wasmachines worden toegekend”, moet in de aanhef ook worden verwezen naar richtlijn 2010/30/EU, de gedelegeerde verordening (EU) nr. 1060/2010, en de gedelegeerde verordening (EU) nr. 1061/2010, die hierna, in verband met het genoemde artikel 6.4.1/4, § 2, tweede lid, worden besproken (opmerking 12).

Artikel 7

12. Het ontworpen artikel 6.4.1/4, § 2, tweede lid, van het Energiebesluit bepaalt dat het Vlaams Energieagentschap, “rekening houdend met de Europese energielabels die aan koelkasten en wasmachines worden toegekend, het minimale kwaliteitslabel [bepaalt] waaraan de betreffende toestellen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de kortingsbon” (bedoeld in het ontworpen artikel 6.4.1/4, § 2, eerste lid).

De Europese energielabels voor koelkasten en wasmachines maken het voorwerp uit van respectievelijk de gedelegeerde verordening (EU) nr. 1060/2010 van de Commissie van 28 september 2010 ‘houdende aanvulling van Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de energie-etikettering van huishoudelijke koelapparaten’ en de gedelegeerde verordening (EU) nr. 1061/2010 van de Commissie van 28 september 2010 ‘houdende aanvulling van Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de energie-etikettering van huishoudelijke wasmachines’.

Die twee verordeningen zijn genomen ter uitvoering van richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 ‘betreffende de vermelding van het energieverbruik en het verbruik van andere hulpbronnen op de etikettering en in de standaardproductinformatie van energiegerelateerde producten’. Die richtlijn versterkt en uniformiseert het systeem van energielabels voor allerhande huishoudtoestellen. Artikel 9, leden 3 en 4, van de richtlijn legt verplichtingen op aan de nationale overheden in het kader van stimulansen voor producten waarvoor, zoals het geval is voor koelkasten en wasmachines, een gedelegeerde verordening geldt. De bedoelde bepalingen luiden als volgt:

“3. Wanneer lidstaten stimulansen verstrekken voor een product dat onder een gedelegeerde handeling valt, nemen zij als doelstelling het hoogste prestatieniveau en de hoogste energie-efficiëntieklasse die in de toepasselijke gedelegeerde handeling is vastgelegd. Fiscale en budgettaire maatregelen worden niet beschouwd als stimulansen voor de toepassing van deze verordening.

4. Wanneer de lidstaten stimulansen verstrekken voor producten, zowel voor eindgebruikers die zeer efficiënte producten gebruiken als voor bedrijven die dergelijke producten aanprijzen en produceren, drukken zij de prestatieniveaus uit in klassen als bepaald in de desbetreffende gedelegeerde handeling, behalve wanneer zij hogere prestatieniveaus opleggen dan de drempel voor de hoogste energie-efficiëntieklasse in de

gedelegeerde handeling. De lidstaten kunnen hogere prestatieniveaus opleggen dan de drempel voor de hoogste energie-efficiëntieklasse in de gedelegeerde handeling.”

Voor zover de delegatie van bevoegdheid aan het Vlaams Energieagentschap bij het ontworpen artikel 6.4.1/4, § 2, tweede lid, van het Energiebesluit principieel is toegelaten,¹¹ moet ze beter worden afgebakend. Gelet op lid 3 van artikel 9 van richtlijn 2010/30/EU moet het Vlaams Energieagentschap er immers naar streven om het hoogste kwaliteitslabel op te leggen.¹² Bovendien moet worden aangegeven of het Vlaams Energieagentschap met toepassing van artikel 9, lid 4, van de richtlijn ook mag beslissen om nog strengere normen op te leggen dan de hoogste standaarden die worden bepaald in de gedelegeerde verordeningen (EU) nr. 1060/2010 en nr. 1061/2010.

¹¹ Zie hiervóór, opmerking 9.

¹² Terloops weze opgemerkt dat de in het ontwerp bedoelde premiereregeling niet kan worden beschouwd als een fiscale of budgettaire maatregel die zou ontsnappen aan de toepassing van artikel 9, lid 3, van richtlijn 2010/30/EU. Er wordt immers geen last opgelegd aan de Vlaamse overheid, maar een openbaredienstverplichting aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	P. LEMMENS,	kamervoorzitter,
	E. BREWAEYS,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. TISON,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de Heer T. CORTHAUT, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

A.-M. GOOSSENS

P. LEMMENS